

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-09-92-PT

Datum: 13. oktobar 2011.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsjedavajući
sudija Bakone Justice Moloto
sudija Christoph Flügge

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 13. oktobra 2011.

TUŽILAC

protiv

RATKA MLADIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO PRELIMINARNOM PRIGOVORU ODBRANE NA FORMU
DRUGE IZMIJENJENE OPTUŽNICE**

Tužilaštvo:

g. Dermot Groome
g. Peter McCloskey

Branilac Ratka Mladića:

g. Branko Lukić

I. ISTORIJAT POSTUPKA

1. Važeća optužnica u ovom predmetu podnesena je 1. juna 2011. (dalje u tekstu: Druga izmijenjena optužnica).¹ Odbrana je 12. avgusta 2011. podnijela zahtjev za produženje roka za podnošenje preliminarnih podnesaka, kojim traži period od 25 dana od dana kada tužilaštvo ispuni obaveze objelodanjivanja.² Te obaveze su ispunjene 18. avgusta 2011.³ Na statusnoj konferenciji 25. avgusta 2011. Vijeće je odobrilo zahtjev za produženje roka i odredilo 12. septembar 2011. kao rok za podnošenje eventualnih preliminarnih podnesaka.⁴

2. Odbrana je 12. septembra 2011. dostavila preliminarni podnesak u kojem tvrdi da Druga izmijenjena optužnica sadrži nedostatke u formi (dalje u tekstu: Prigovor).⁵ Tužilaštvo je 26. septembra 2011. dostavilo odgovor (dalje u tekstu: Odgovor).⁶ Odbrana je 30. septembra 2011. podnijela zahtjev za dozvolu za podnošenje replike (dalje u tekstu: Zahtjev za podnošenje replike) i u dodatku Zahtjevu za podnošenje replike priložila repliku (dalje u tekstu: Replika).⁷ Vijeće je 3. oktobra 2011. odobrilo Zahtjev za podnošenje replike i strane su o tome obaviještene na sastanku na osnovu pravila 65ter održanom istoga dana.⁸

II. RELEVANTNI PRINCIPI IZNOŠENJA NAVODA U OPTUŽNICI

3. Opšti principi iznošenja navoda u optužnici dati su u članu 18(4) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i pravilu 47(C) Pravilnika o postupku i

¹ Za istorijat postupka u vezi s optužnicom, v. *Tužilac protiv Ratka Mladića*, predmet br. IT-09-92-I, Odluka u vezi s izmjenom optužnice, 27. maj 2011., par. 1-2.

² Zahtjev Ratka Mladića za produženje roka za podnošenje preliminarnih podnesaka (povjerljivo), 12. avgust 2011., str. 5. Tužilaštvo je reklo da će poštovati diskrecionu ocjenu Vijeća prilikom rješavanja po tom Zahtjevu. V. Odgovor tužilaštva na zahtjev za produženje roka, 23. avgust 2011., par. 8.

³ T. 59.

⁴ *Ibid.*

⁵ Preliminarni prigovor odbrane na formu Druge izmijenjene optužnice, 12. septembar 2011.

⁶ Odgovor tužilaštva na Preliminarni prigovor odbrane na formu Druge izmijenjene optužnice, podnesen 26. septembra 2011. Tužilaštvo je 27. septembra 2011. podnijelo *Corrigendum* Odgovora, u kojem traži da se ispravi ime branioca optuženog. Međutim, daljnji koraci Vijeća ili tužilaštva nisu potrebni.

⁷ Zahtjev odbrane za dozvolu za podnošenje replike u prilog Preliminarnom prigovoru na formu Druge izmijenjene optužnice, s dodatkom A, Replika odbrane u prilog Preliminarnom prigovoru na formu Druge izmijenjene optužnice, 30. septembar 2011.

⁸ T. 25.

dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), u kojima je predviđeno da se u optužnici navodi sažet prikaz činjenica iz predmeta i krivična djela za koja se optuženi tereti. Te odredbe treba tumačiti zajedno s članom 21, konkretno članom 21(4)(a) i (b) Statuta, u kojima je predviđeno pravo optuženog da bude detaljno obaviješten o prirodi i razlozima optužbi protiv njega i da ima odgovarajuće vrijeme i uslove za pripremu odbrane. Ta prava za tužilaštvo predstavljaju obavezu navođenja pravno relevantnih činjenica na kojima se zasnivaju optužbe protiv optuženog i to s dovoljno detalja da optuženom budu jasni priroda i razlozi optužbi protiv njega tako da može pripremiti odbranu. Međutim, tužilaštvo nije dužno iznijeti dokazni materijal kojim će dokazivati te pravno relevantne činjenice.⁹

4. O pravnoj relevantnosti pojedine činjenice ne može se zaključivati izvan konteksta, već u zavisnosti od teze optužbe.¹⁰ Za utvrđivanje stepena konkretnosti s kojim tužilaštvo mora navesti te činjenice u optužnici ključna je priroda kažnjivog ponašanja za koje se optuženi tereti.¹¹ Pravna relevantnost činjenica (kao što su identitet žrtve, mjesto i datum događaja za koje se optuženi tereti, te opis samih događaja) ovisi o tome koliko je bliska navodna povezanost optuženog s tim događajima, odnosno, o tipu odgovornosti koji tužilaštvo navodi.¹² U predmetima u kojima se ne navodi da je optuženi lično počinio djela za koja se smatra odgovornim i, što je bliska povezanost optuženog s tim događajima manja, traži se manja preciznost u vezi s identitetom žrtve, mjestom i datumom tih događaja, te načinom počinjenja krivičnog djela.¹³ U takvim slučajevima, u optužnici ne mora biti naveden identitet svake žrtve¹⁴ i pozivanje na njihovu kategoriju ili položaj kao grupe može biti dovoljno.¹⁵ Međutim, Žalbeno vijeće je zauzelo stav da je identitet žrtve, čak i u slučajevima kada nije pravno relevantna činjenica, informacija koja

⁹ *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. juli 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*), par. 209-210; *Tužilac protiv Kupreškića i drugih*, predmet br. IT-95-16-A, Presuda, 23. oktobar 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kupreškić*), par. 88.

¹⁰ Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 210; Drugostepena presuda u predmetu *Kupreškić*, par. 89.

¹¹ *Ibid.*

¹² Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 210.

¹³ *Tužilac protiv Kvočke i drugih*, predmet br. IT-98-30/1-A, Drugostepena presuda, 28. februar 2005. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kvočka*), par. 65; Drugostepena presuda u predmetu *Kupreškić*, par. 89.

¹⁴ Drugostepena presuda u predmetu *Kupreškić*, par. 89-90.

¹⁵ *Tužilac protiv Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-PT, Odluka po preliminarnim podnescima Ante Gotovine u kojima se tvrdi da Spojena optužnica sadrži nedostatke u formi, 19. mart 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Gotovina*), par. 41; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-PT, Odluka po prigovoru Momira Talića na formu izmijenjene optužnice, 20. februar 2001. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brđanin*), par. 22.

odbrani pomaže u pripremi argumentacije odbrane i ako tužilaštvo jeste u mogućnosti da je pruži, treba to i učiniti i to "čim to bude moguće nakon što primi takve informacije".¹⁶ U vezi s datumima, sudska praksa pokazuje da tamo gdje se ne može navesti tačan datum, može biti dovoljan razuman vremenski okvir.¹⁷ U vezi s identitetom počinitelja za čija djela se optuženi tereti na osnovu člana 7(1) i 7(3) Statuta, sudska praksa pokazuje da je i to pitanje bliske povezanosti optuženog s događajima i da je, u slučajevima kada se optuženi ne tereti da je osobno počinio krivična djela, dovoljno navesti počinitelje kao kategoriju ili grupu.¹⁸ Naposljetku, Vijeće napominje da pojedini paragraf ne treba čitati odvojeno od ostatka optužnice, nego svaki paragraf treba tumačiti u kontekstu ostalih paragrafa koje optužnica sadrži.¹⁹

III. DISKUSIJA O NAVODNIM NEDOSTACIMA

A. Nedovoljno navođenje identiteta žrtava, datuma i lokacija u vezi s ubistvom i drugim krivičnim djelima

a) Argumentacija

5. Odbrana tvrdi da se u Drugoj izmijenjenoj optužnici optužbe protiv Ratka Mladića (dalje u tekstu: optuženi) iznose u opštim crtama, odnosno da su navodi Optužnice nedovoljni.²⁰ Konkretno, odbrana tvrdi da je Druga izmijenjena optužnica manjkava i da se u njoj u nedovoljnoj mjeri navode identitet žrtava, datumi i lokacije.²¹ Prema riječima odbrane, informacije o identitetu nedovoljne su ne samo za žrtve

¹⁶ *Tužilac protiv Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-AR73.3, Odluka po Zajedničkoj interlokutornoj žalbi obrane na Odluku Raspravnog vijeća po Zajedničkom zahtjevu odbrane da se odbaci daljnje pojašnjenje identiteta žrtava koje je dostavilo tužiteljstvo, 26. januar 2009. (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Gotovina*), par. 18, 20; Drugostepena presuda u predmetu *Kupreškić*, par. 90

¹⁷ Odluka u predmetu *Brđanin*, par. 22.

¹⁸ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-PT, Odluka po podnescima u kojima se osporava optužnica na osnovu pravila 72 Pravilnika, 31. maj 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović*), par. 40; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-PT, Odluka o formi dodatno izmijenjene optužnice i zahtjevu tužilaštva za izmjenu optužnice, 26. juni 2001., par. 59; *Tužilac protiv Krnojelca*, predmet br. IT-97-25-PT, Odluka po preliminarnom podnesku odbrane zbog prigovora na formu optužnice, 24. februar 1999. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krnojelac*), par. 46.

¹⁹ *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-PT, Odluka po preliminarnom podnesku odbrane u skladu s pravilom 72(A)(ii), 18. juli 2005., par. 21; *Tužilac protiv Radislava Mrkšića*, predmet br. IT-95-13/1-PT, Odluka o formi optužnice, 19. juni 2003., par. 28; Odluka u predmetu *Krnojelac*, par. 7.

²⁰ Prigovor, par. 3; Replika, par. 5.

²¹ Prigovor, par. 5-16.

lišavanja života, nego i za navodne žrtve osnovnih djela mučenja, premlaćivanja, fizičkog zlostavljanja, nehumanih životnih uslova, silovanja, prisilnog rada, pljačke imovine i mjera diskriminacije, koja su sva navedena u paragrafu 59 Druge izmijenjene optužnice kao djela na kojima se zasniva optužba za progone (tačka 3 Optužnice).²² Odbrana tvrdi da uopšteni i neprecizni termini koji se u Drugoj izmijenjenoj optužnici koriste za žrtve nisu dovoljno obavještenje odbrani o optužbama protiv optuženog i smanjuju mogućnost odbrane da djelotvorno pripremi svoju argumentaciju.²³ Odbrana prihvata da se od tužilaštva ne traži da navede identitet svake žrtve kada je tako visoki stepen konkretnosti nepraktičan zbog razmjera krivičnih djela, ali tvrdi da bi identitet poznatih žrtava morao biti naveden u prilogu Drugoj izmijenjenoj optužnici.²⁴ Odbrana od Vijeća traži da tužilaštvu naloži da dostavi "osnovne" podatke u vezi sa svim osobama za koje tužilaštvo navodi da su bile žrtve krivičnih djela iz optužbi u Drugoj izmijenjenoj optužnici, uključujući a) ime i prezime; b) datum rođenja; c) JMBG broj; d) kućnu adresu; e) ime oca; i f) sve druge raspoložive informacije o identitetu tih žrtava.²⁵ Odbrana tvrdi da tužilaštvo, s obzirom na to koliko vremena je imalo za vođenje istrage i pripremu za postupak, mora raspolagati informacijama o identitetu žrtava.²⁶ Naposljetku, odbrana tvrdi da one optužbe iz Druge izmijenjene optužnice u vezi s kojima je tužilaštvu nepoznat identitet žrtava treba odbaciti, jer bi prisiljavanje na odbranu protiv optužbi za zločine nad "nepoznatim" žrtavama predstavljalo nepoštovanje ispravne zakonske procedure.²⁷

6. Tužilaštvo tvrdi da je Druga izmijenjena optužnica potpuno u skladu sa svim zahtjevima mjerodavnim za iznošenje navoda u optužnici i da Prigovor treba odbiti.²⁸ Tužilaštvo tvrdi da identitet žrtava nije činjenica koja je pravno relevantna za Drugu izmijenjenu optužnicu, nego pitanje dokazivanja.²⁹ Premda prihvata svoju obavezu da navede imena navodnih žrtava u mjeri u kojoj je to moguće i čim je to izvedivo, tužilaštvo tvrdi da ne postoje formalni uslovi u vezi s načinom na koji odbrani treba

²² Prigovor, par. 13-15, fusnota 77; Replika, par. 8-9.

²³ Prigovor, par. 5, 7; Replika, par. 3.

²⁴ Prigovor, par. 6, 16.

²⁵ Prigovor, par. 7.

²⁶ Prigovor, par. 5, 7.

²⁷ Prigovor, par. 7, 13-15; Replika, par. 4.

²⁸ Odgovor, par. 1.

²⁹ Odgovor, par. 8.

pružiti to obavještenje, tako da optuženi te informacije može dobiti zasebno od Druge izmijenjene optužnice.³⁰ Tužilaštvo je u sklopu materijala objelodanjenog 3. oktobra 2011. godine dostavilo priloge za žrtve krivičnih djela počinjenih u Srebrenici i do približno 1. novembra 2011. namjerava odbrani dostaviti spiskove žrtava onoga što naziva krivičnim djelima počinjenim u *Opštinama* i *Sarajevu*.³¹ U vezi konkretno s optužbama u osnovi optužbe za progone iz tačke 3 Optužnice, tužilaštvo tvrdi da su navedene s dovoljnim stepenom konkretnosti.³² Tužilaštvo tvrdi da su u svjetlu 1) visokog položaja na kojem je optuženi bio kao komandant Glavnog štaba VRS-a; 2) činjenice da se ne tereti da je lično počinio bilo koje od tih krivičnih djela; i 3) činjenice da se u Drugoj izmijenjenoj optužnici navodi počinjenje krivičnih djela masovnih razmjera, u Drugoj izmijenjenoj optužnici navedene sve pravno relevantne činjenice koje se traže u praksi Međunarodnog suda, kao i da je ona dovoljno fokusirana i detaljna gdje se to traži, konkretno, u vezi s djelima i *mens rea* optuženog.³³ U prilog tome, tužilaštvo navodi relevantne paragrafe Druge izmijenjene optužnice u kojima se iznose pravno relevantne činjenice u vezi s individualnom krivičnom odgovornošću optuženog na osnovu člana 7(1), pri čemu je težište posebno stavljeno na pojedinosti u vezi s njegovim navodnim učešćem u četiri navodna UZP-a, kao i pravno relevantne činjenice u vezi s komandnom odgovornošću optuženog na osnovu člana 7(3).³⁴

b) Diskusija

7. U Drugoj izmijenjenoj optužnici se navodi da je optuženi u periodu od 12. maja 1992. do 30. novembra 1995. na teritoriji Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: BiH) učestvovao u četiri povezana udružena zločinačka poduhvata (dalje u tekstu: UZP): 1) u sveobuhvatnom UZP-u da se stanovništvo muslimanske i hrvatske nacionalnosti trajno ukloni s područja BiH na koja su bosanski Srbi polagali pravo;³⁵ 2) u UZP-u da se pokrene i provede kampanja snajperskog djelovanja i granatiranja usmjerena protiv civilnog

³⁰ Odgovor, par. 9.

³¹ Odgovor, par. 9. fusnota 29.

³² Odgovor, fusnota 22.

³³ Odgovor, par. 2-4.

³⁴ Odgovor, par. 5-6.

³⁵ Druga izmijenjena optužnica, par. 5, 8-12.

stanovništva Sarajeva, čiji je primarni cilj bio širenje terora među civilnim stanovništvom;³⁶ 3) u UZP-u da se bosanski Muslimani u Srebrenici eliminišu ubijanjem srebreničkih muškaraca i dječaka, kao i prisilnim odvođenjem žena, djece i dijela starijih muškaraca s tog područja;³⁷ 4) u UZP-u da se osoblje UN-a uzme za taoce kako bi se NATO prisilio da se uzdrži od vazdušnih napada na vojne ciljeve bosanskih Srba.³⁸ Pored krivične odgovornosti koja proizlazi iz njegovog učešća u ta četiri udružena zločinačka poduhvata, optuženi se zbog svog činjenja i nečinjenja tereti kao individualno krivično odgovoran za planiranje, podsticanje, naređivanje i/ili pomaganje i podržavanje krivičnih djela za koje se tereti u Drugoj izmijenjenoj optužnici i kao nadređeni koji snosi odgovornost za takva djela na osnovu člana 7(3) Statuta.³⁹ Ne tvrdi se da je optužni lično počinio bilo koje od djela za koja se tereti u Drugoj izmijenjenoj optužnici.⁴⁰ Optužbe protiv optuženog odnose se na ogroman dio teritorije BiH-a i period dulji od tri godine.

8. U Drugoj izmijenjenoj optužnici žrtve se navode kao "bosanski Muslimani" i "bosanski Hrvati". Grupe žrtava su često dodatno konkretizirane navođenjem njihove veličine i lokacije na kojoj su nad njima počinjeni zločini. S obzirom na razmjere i prirodu krivičnih djela za koja se optuženi tereti i vidove odgovornosti po kojima se tereti, Vijeće smatra da identitet žrtava nije pravno relevantna činjenica. Vijeće konstatira da je za potrebe Druge izmijenjene optužnice dovoljno to što su navedene kategorije ili grupe žrtava. Međutim, premda identitet žrtava nije pravno relevantna činjenica, riječ je o informaciji koja će nesumnjivo pomoći odbrani u pripremi argumentacije odbrane i tužilaštvo je dužno da tu informaciju dostavi ako, i čim, to može učiniti. Odbrana tvrdi da se od tužilaštva u predmetu *Popović* tražilo da identitet poznatih žrtava navodnih krivičnih djela navede u dodacima Optužnici.⁴¹ Prema mišljenju Vijeća, to što je Pretresno vijeće u predmetu *Popović* naložilo tužilaštvu da to učini ne znači da postoji princip prema kojem imena žrtava moraju biti priložena optužnici u dodatku ili prilogu. Naprotiv, praksa Međunarodnog suda ne nameće nikakve formalne uslove u vezi s načinom na koji treba dostaviti relevantno obavještenje o

³⁶ Druga izmijenjena optužnica, par. 7, 14-18.

³⁷ Druga izmijenjena optužnica, par. 7, 19-23.

³⁸ Druga izmijenjena optužnica, par. 7, 24-28.

³⁹ Druga izmijenjena optužnica, par. 29.

⁴⁰ Druga izmijenjena optužnica, par. 4.

⁴¹ Odluka u predmetu *Popović*, par. 36-37.

identitetu žrtava i pristup tom pitanju razlikuje se od predmeta do predmeta.⁴² Tužilaštvo tvrdi da će spiskove srebreničkih žrtava dostaviti u sklopu materijala objelodanjenog odbrani. U cilju potpune transparentnosti, Vijeće misli da je bolje da se spisak žrtava formalno zavede u spis.

9. U vezi s nekim od djela u osnovi progona (tačka 3 Optužnice), odbrana tvrdi da se u priložima C i D, u kojima se navode mučenja, premlaćivanja i zlostavljanja, navode vremenski okviri koji često obuhvaćaju po šest mjeseci. Premda se odbrana poziva na Drugostepenu presudu u predmetu *Naletilić i Martinović* u prilog svom zahtjevu za odbacivanje optužbi zbog propusta da se "navedu datumi premlaćivanja", zbog čega je "optužnica za mučenje i nanošenje velikih patnji manjkava",⁴³ Vijeće napominje da u navedenom dijelu Drugostepene presude u predmetu *Naletilić i Martinović* postoji razlika zato što je jedan od optuženih u tom predmetu bio optužen da je lično učestvovao u premlaćivanju koje mu je stavljeno na teret.⁴⁴ Mladić nije optužen da je lično učestvovao ni u jednom od krivičnih djela koja mu se u Drugoj izmijenjenoj optužnici stavljaju na teret. Vijeće smatra da nije potrebno da tužilaštvo navede datume djela progona detaljnije nego što je to učinilo u Drugoj izmijenjenoj optužnici iz istih razloga iz kojih je konstatiralo da su u Drugoj izmijenjenoj optužnici žrtve navedene u dovoljnoj mjeri.

10. U vezi s osnovnim djelima prisilnog rada i pljačke imovine, koja se navode u paragrafu 59(h) odnosno (i), odbrana tvrdi da nije navedena "ni jedna lokacija, ni jedan datum ni vremenski okvir".⁴⁵ Međutim, prikaz kontekstualnog okvira konkretnih djela progona koja se navode u paragrafu 59 počinje u paragrafu 47, koji sadrži iscrpan spisak od 23 opštine u kojima su, prema navodima, počinjena djela u osnovi progona. U paragrafu 48 se kaže da su djela progona opisana u paragrafu 59 počinjena protiv bosanskih Muslimana i/ili bosanskih Hrvata u te 23 opštine, kao i protiv Muslimana u Srebrenici. U paragrafu 49 se navodi vremenski period od 12. maja 1992. do 30. novembra 1995. Po mišljenju Vijeća,

⁴² *Tužilac protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Druga odluka po zajedničkom zahtjevu obrane da se odbaci daljnje pojašnjenje tužiteljstva o identitetu žrtava, 2. mart 2009., par. 4; V. Odluka u predmetu *Stanišić i Simatović*, par. 13.

⁴³ Prigovor, par. 13.

⁴⁴ *Tužilac protiv Naletilića i Martinovića*, predmet br. IT-98-34-A, Presuda, 3. maj 2006., par. 36-40.

⁴⁵ Prigovor, par. 14; Replika, par. 8.

optuženi je u dovoljnoj mjeri obaviješten o optužbama koje mu se stavljaju na teret u paragrafima u kojima se iznosi kontekst i koji prethode navođenju mučenja, premlaćivanja, zlostavljanja, prisilnog rada i pljačke imovine kao djela progona u paragrafu 59.

B. Nedovoljno navođenje identiteta počinitelja, datuma i lokacija u vezi sa silovanjima i drugim djelima seksualnog nasilja

a) Argumentacija

11. Odbrana tvrdi da u Drugoj izmijenjenoj optužnici nisu navedene odgovarajuće činjenice u vezi sa silovanjima i drugim djelima seksualnog nasilja i u vezi sa počiniteljima tih zločina.⁴⁶ Odbrana nadalje tvrdi da ni jedan od paragrafa u Drugoj izmijenjenoj optužnici u kojima se govori o zločinima silovanja i drugim djelima seksualnog nasilja ne sadrži navode u skladu s praksom Međunarodnog suda zato što tužilaštvo nije u dovoljnoj mjeri navelo identitet počinitelja tako što bi ih navelo po imenu ili kao grupu, kao i da ima slučajeve da počinitelji uopće nisu navedeni.⁴⁷ Kako tvrdi odbrana, prema mišljenju Pretresnog vijeća u predmetu *Popović*, tužilaštvo je, ako to može učiniti, dužno navesti počinitelje po imenu.⁴⁸ Osim toga, odbrana tvrdi da su počinitelji neprecizno navedeni kao osobe koje se ne navode kao potčinjene optuženom, već naprosto kao "politički i državni organi bosanskih Srba i srpske snage".⁴⁹ Odbrana se poziva na konstataciju Pretresnog vijeća u predmetu *Tužilac protiv Hadžihasanovića*, koje je, kako tvrdi odbrana, zauzelo stav da je minimalni uslov za član 7(3) navođenje grupe kojoj su počinitelji pripadali.⁵⁰ Odbrana tvrdi da se neodređenošću tih navoda nanosi šteta optuženom na čiju odbranu se nepravilno stavlja teret pripremanja odbrane od navoda o djelima silovanja i seksualnog nasilja, a da ona pritom nije upoznata s konkretnim pojedinostima u vezi s tim navodima.⁵¹

⁴⁶ Prigovor, par. 17-21.

⁴⁷ Prigovor, par. 19.

⁴⁸ Prigovor, par. 18; Replika, par. 5.

⁴⁹ Prigovor, par. 19.

⁵⁰ Prigovor, par. 18.

⁵¹ Prigovor, par. 20-21.

12. Tužilaštvo osporava tvrdnju optuženog da su optužbe za silovanje i djela seksualnog nasilja neodređene.⁵² Tužilaštvo tvrdi da su ti zločini navedeni kao krivična djela u osnovi optužbi za genocid, progon i deportaciju/prisilno premještanje, kao i da Druga izmijenjena optužnica sadrži opšte informacije u vezi s lokacijama i vremenskim okvirima za ta krivična djela u osnovi, što je dovoljno kao obavještenje optuženom.⁵³ Osim toga, tužilaštvo tvrdi da se djela koja su počinili potčinjeni optuženog obično navode s manje detalja.⁵⁴ Tužilaštvo nadalje tvrdi da se u Drugoj izmijenjenoj optužnici zapravo navode grupe kojima su počinitelji tih zločina pripadali, kao i da paragrafe Druge izmijenjene optužnice koji se odnose na te zločine treba čitati zajedno s paragrafima u kojima se iznosi kontekst relevantan za te zločine.⁵⁵ U vezi s tim, tužilaštvo tvrdi da je pozivanje odbrane na konstataciju Pretresnog vijeća u predmetu *Popović* da počinitelje, ako je to moguće, treba navesti po imenu nepotpuno jer je to isto Vijeće također izričito prihvatilo da je identitet fizičkog počinitelja to više stvar dokazivanja što je posrednija povezanost optuženog s navodnim zločinima.⁵⁶ Naposljetku, tužilaštvo tvrdi da je Vijeće u *Karadžiću*, kada je rješavalo po zahtjevu u vezi s gotovo identičnom optužnicom, zauzelo stav da je za potrebe iznošenja navoda dovoljno konkretno ako se fizički izvršioци navedu kao kategorija, kao što su to "lokalni bosanski Srbi".⁵⁷ Prema mišljenju tužilaštva, Vijeće u predmetu *Karadžić* je također zauzelo stav da je Pretresni podnesak tužilaštva "odgovarajuće sredstvo" za iznošenje dodatnih podataka u vezi s identitetom fizičkih izvršilaca koji su relevantni za pripremu djelotvorne odbrane.⁵⁸

⁵² Odgovor, par. 7.

⁵³ Odgovor, par. 7.

⁵⁴ Odgovor, par. 7, fusnota 22.

⁵⁵ Odgovor, par. 11-12.

⁵⁶ Odgovor, par. 13.

⁵⁷ Odgovor, par. 14.

⁵⁸ Odgovor, par. 15.

b) Diskusija

13. U vezi s navođenjem identiteta žrtava, datuma i lokacija zločina silovanja i seksualnog nasilja, Vijeće upućuje na svoja razmatranja i konstatacije u prethodnom odjeljku s diskusijom i uključuje ih.

14. Odbrana tvrdi da se u Drugoj izmijenjenoj optužnici u vezi s tačkama 1, 3, 7 i 8 ne navodi, kao što bi to bilo pravilno, da su počinitelji navodnih djela silovanja i seksualnog nasilja bili potčinjeni optuženom jer se u Drugoj izmijenjenoj optužnici govori jedino o "političkim i državnim organima bosanskih Srba i srpskim snagama".⁵⁹ U Drugoj izmijenjenoj optužnici se navodi da je optuženi bio najviši starješina VRS-a, kao i da je bio nadređen i imao efektivnu kontrolu nad pripadnicima VRS-a i elementima srpskih snaga integrisanih u VRS ili potčinjenih VRS-u koji su učestvovali u zločinima koji se navode u Drugoj izmijenjenoj optužnici.⁶⁰ U paragrafima 11 i 12 Druge izmijenjene optužnice navodni izvršitelji djela silovanja i seksualnog nasilja navedeni su kao "politički i državni organi bosanskih Srba" i "srpske snage". To treba čitati u kontekstu dijela paragrafa 12 u kojem se kaže da navodni pripadnici grupe nazvane "srpske snage" obuhvataju pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova bosanskih Srba, Vojske Republike Srpske, Jugoslavenske narodne armije, Vojske Jugoslavije, Teritorijalne odbrane bosanskih Srba, Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije i pripadnike srpskih paravojnih snaga i dobrovoljačkih jedinica iz Srbije i iz Bosne, kao i lokalne bosanske Srbe. U datim okolnostima, Vijeće smatra da je izraz "srpske snage" dovoljno konkretan za potrebe navođenja identiteta počinitelja.

15. Vijeće prihvata da izraz "politički i državni organi bosanskih Srba i srpske snage" obuhvata i snage za koje se ne navodi da optuženi za njih snosi odgovornost nadređenog (konkretno, "političke i državne organe bosanskih Srba", koji se detaljnije definišu u paragrafu 11 Druge izmijenjene optužnice), ali ne smatra da je takvo navođenje nepravilno, kao što to tvrdi odbrana. Navodi se da je optuženi odgovoran za te zločine ne samo na osnovu svoje odgovornosti nadređenog prema članu 7(3), nego i na osnovu svog učešća u četiri udružena zločinačka poduhvata koji se navode u Drugoj izmijenjenoj optužnici. Navodi se da su "politički i državni organi bosanskih Srba" učestvovali u ta četiri udružena

⁵⁹ Prigovor, par. 19.

⁶⁰ Druga izmijenjena optužnica, par. 31-32.

zločinačka poduhvata.⁶¹ Pitanje da li je optuženi imao efektivnu kontrolu nad bilo kojim elementom srpskih snaga definisanih u paragrafu 12 Druge izmijenjene optužnice je pitanje dokazivanja.

IV. DISPOZITIV

16. Iz gorenavedenih razloga i na osnovu pravila 72 Pravilnika, Vijeće:

ODBIJA Zahtjev; i

UPUĆUJE tužilaštvo da do 1. studenog 2011. dostavi spisak s informacijama o identitetu žrtava u ovom predmetu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija Alphons Orié,
predsjedavajući

Dana 13. oktobra 2011.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

⁶¹ V. Druga izmijenjena optužnica, par. 11, 16, 21, 26.